

शैक्षणिक दिनदर्शिका

(इयत्ता पहिली)

सप्टेंबर ते नोव्हेंबर २०२०

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

प्रेरणा व मार्गदर्शन

मा.ना.उद्धवजी ठाकरे
मुख्यमंत्री
महाराष्ट्र राज्य

मा.ना.अजित पवार
उपमुख्यमंत्री
महाराष्ट्र राज्य

प्रा.वर्षा गायकवाड
मंत्री
शालेय शिक्षण विभाग
महाराष्ट्र राज्य

मा.ओमप्रकाश उर्फ बच्चू बाबाराव कडू
राज्य मंत्री
शालेय शिक्षण विभाग
महाराष्ट्र राज्य

मा.चंदना कृष्णा(भा.प्र.से.)
अपर मुख्य सचिव
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
महाराष्ट्र राज्य

मा.विशाल सोळंकी(भा.प्र.से.)
आयुक्त (शिक्षण)
महाराष्ट्र राज्य

शुभेच्छा संदेश...

जीवनातील विविध समस्यांना सामोरे जाताना शिक्षणाची ज्योत तेवत ठेवणाऱ्या असंख्य बालकांसमोर कोविड-१९ मुळे एक नवीन आव्हान उभे राहिले आहे. सर्व पालक, शिक्षक, शिक्षणप्रेमी यांच्यापुढे भविष्यातील शिक्षणाच्या व्यवस्थेबाबत प्रश्न निर्माण झाले आहेत. पण पुरोगामी महाराष्ट्र या अडचणीतूनही मार्ग काढून विद्यार्थी व शिक्षक यांच्या आरोग्याला प्राधान्य देऊन विद्यार्थ्यांचे शिक्षण होत राहिल यासाठी प्रयत्न करत राहिल आणि शिक्षणातही मागे राहणार नाही याची मला खात्री आहे.

आरोग्याला प्राधान्य देऊन शिक्षण चालू ठेवता येईल काय यावर शासन पातळीवर बरीच चर्चा होऊन शाळा बंद असल्या तरी मुलांच्या शिकण्याची प्रक्रिया कायम ठेवण्यासाठी शालेय शिक्षण विभाग 'शैक्षणिक दिनदर्शिका' घेऊन येत आहे. शिक्षण विभागाच्या या प्रयत्नांना सर्व शिक्षक, विद्यार्थी, शाळा व्यवस्थापन समिती व पालकांनी सकारात्मक प्रतिसाद द्यावा असे आवाहन मी या निमित्ताने करते.

सर्वांना नवीन शैक्षणिक वर्षाच्या शुभेच्छा!

प्रा.वर्षा गायकवाड
मंत्री
शालेय शिक्षण विभाग
महाराष्ट्र राज्य

मनोगत

महाराष्ट्रातील सर्व विद्यार्थी, पालक आणि शिक्षकांना नवीन शैक्षणिक वर्षाच्या हार्दिक शुभेच्छा!

कोविड-१९ च्या प्रादुर्भावामुळे मागील काही दिवसांपासून आपण अनेक संकटांचा सामना करत आहोत. आरोग्य आणि दैनंदिन उदरनिर्वाहाचा प्रश्न असणाऱ्या असंख्य बालकांना परिस्थितीमुळे शिक्षण सोडण्याची वेळ येऊ नये तसेच शिक्षणाशी, शिक्षकांशी त्यांचा संबंध तुटू नये यासाठी मागील २ महिन्यांपासून आम्ही 'शाळा बंद, पण शिक्षण आहे...' ही अभ्यासमाला सुरु ठेवली होती आणि त्याला महाराष्ट्रभरातून प्रचंड प्रतिसाद मिळाला. शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मध्ये १५ जूनपासून सर्व महाराष्ट्रात प्रत्यक्ष शाळा सुरु करण्यात अनेक अडचणी आहेत. त्यामुळे आपण डिजिटल माध्यमातून शिक्षण देण्याचा निर्णय घेतला आहे. या पार्श्वभूमीवर राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषदेने शैक्षणिक दिनदर्शिकेची निर्मिती केली आहे. या शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर शिक्षक, पालक यांनी अत्यंत विचारपूर्वक करून विद्यार्थ्यांचे शिकणे अधिक समृद्धकरणे आवश्यक आहे. प्रत्यक्ष शाळा सुरु होत नाहीत तोपर्यंत विद्यार्थी शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर करून आपल्या सवडीनुसार आणि वेळेनुसार शिक्षण घेऊ शकणार आहेत. यामध्ये अध्ययन पूरक साहित्य, कृती, स्वाध्याय यांचा अंतर्भाव करण्यात आला आहे. आम्ही दीक्षा, रेडिओ, टेलिव्हिजन, अध्ययन व्यवस्थापन प्रणाली (LMS) इत्यादी माध्यमातून विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचण्यासाठी प्रयत्नशील असून त्याचाच एक भाग म्हणून शैक्षणिक दिनदर्शिका तयार करण्यात आली आहे. या उपक्रमास शिक्षक, पालक व विद्यार्थी सकारात्मक प्रतिसाद देतील आणि शिक्षणाची प्रक्रिया सुरु ठेवतील अशी मला आशा आहे.

शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा प्रमुख उद्देश हा या संकटाच्या कालावधीमध्ये देखील विद्यार्थी शिक्षणप्रवाहात रहावा हाच आहे. आरोग्यासोबतच विद्यार्थ्यांचे शिक्षण हे ही महत्वाचे आहे. यासाठीच घरी बसून देखील विद्यार्थी शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर करून त्यांच्या वेळेनुसार शिकू शकणार आहे. शाळा बंदच्या कालावधीमध्ये नवीन शैक्षणिक वर्षाच्या प्रारंभीच्या अनुषंगिक कृती तसेच अध्ययन अनुभव पूर्णतः देणे शक्य होणार नाही पण काही अध्ययन अनुभव हे या उपलब्ध ई-साहित्याच्या माध्यमातून देणे नक्कीच शक्य होणार आहे.

दिनकर पाटील

संचालक

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण

परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

शैक्षणिक दिनदर्शिका

नमस्कार विद्यार्थी मित्रहो,

सध्या कोविड-१९ या रोगामुळे संपूर्ण जग विविध समस्यांना सामोरे जात आहे. त्याला शिक्षणक्षेत्रही अपवाद नाही. जगभरातील शाळा-महाविद्यालये अनिश्चित काळासाठी बंद आहेत. शिक्षक, विद्यार्थी, पालक हे सर्वजण शाळा कधी सुरु होणार याविचारात आहेत. शाळा सुरु करता येत नसल्या तरी शिकणे जास्तीत जास्त समृद्ध करता येऊ शकेल का याचा विचार शासनपातळीवरही होत आहे.

शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मध्ये विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणासाठी दीक्षा ऍप, रेडिओ, टेलिव्हिजन,अध्ययन व्यवस्थापन प्रणाली (LMS) यांचा वापर करण्यासाठी सुद्धा शासन प्रयत्नशील आहे. त्याचाच एक भाग म्हणून दीक्षा ऍप्लिकेशनचा वापर मुलांच्या अध्ययनासाठी करण्याचा एक छोटासा प्रयत्न शैक्षणिक दिनदर्शिकेच्या रूपात आम्ही करत आहोत. शैक्षणिक दिनदर्शिका स्मार्ट पीडीएफ रूपात असून यामध्ये दिलेल्या अध्ययन स्रोतांवर स्पर्श केल्यास संबंधित ई-साहित्य आपल्यासमोर व्हिडिओरूपामध्ये दिसेल. शैक्षणिक दिनदर्शिका पाहताना इंटरनेट कनेक्टिव्हिटीची समस्या जाणवत असल्यास रेंज आहे अशा ठिकाणी जाऊन संबंधित ई-साहित्य दीक्षा ऍप्लीकेशनवरून आपण डाऊनलोड करू शकतो व इंटरनेट कनेक्टिव्हिटी नसलेल्या ठिकाणी ऑफलाईन वापरू शकतो.

महाराष्ट्र राज्यातील सर्वच विद्यार्थी व पालक सहजपणे वापर करू शकतील असा जून, जुलै व ऑगस्ट २०२० या महिन्यांसाठीचा अध्ययन साहित्यस्रोतांचा संच शैक्षणिक दिनदर्शिकेच्या रूपामध्ये आपणा सर्वांसाठी उपलब्ध करून देत आहोत. प्राप्त परिस्थितीत उपलब्ध अध्ययन स्रोतांच्या मदतीने तयार केलेल्या शैक्षणिक दिनदर्शिकेस शिक्षक, पालक व विद्यार्थी सकारात्मक प्रतिसाद देतील असा विश्वास वाटतो. शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा उपयोग आपल्या पाल्याचे किंवा आपल्या विद्यार्थ्यांचे अध्ययन सुकर करण्यासाठी नक्कीच होईल अशी आशा आहे.

शैक्षणिक दिनदर्शिका विद्यार्थ्यांनी पालक आणि शिक्षकांच्या मार्गदर्शनाखाली वापरावयाची आहे. तसेच शिक्षकांनी फोन कॉल, व्हाट्सअप या माध्यमातून विद्यार्थी आणि पालक यांच्या संपर्कात राहून शैक्षणिक दिनदर्शिकेच्या साहाय्याने मुलांचे शिक्षण आनंददायी कसे होईल यासाठी प्रयत्न करावयाचा आहे. विद्यार्थ्यांनी शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर करत असताना पालक आणि घरातील इतर वडीलधारी मंडळी तसेच मोठे बहीण-भाऊ यांच्या देखरेखीखाली अध्ययन साहित्य वापरावे. शैक्षणिक दिनदर्शिकेमध्ये अध्ययनस्रोत म्हणून दीक्षा ऍप वरील संबंधित घटकांचे ई साहित्य दिले आहे. या साहित्याचा वापर संदर्भ म्हणून करण्यापूर्वी शिक्षकांशी चर्चा करणे आवश्यक आहे त्याचप्रमाणे शिक्षकांच्या सूचनेनुसार पाठ्यपुस्तकांचाही वापर आवश्यक आहे.

केवळ शैक्षणिक दिनदर्शिका पुरवल्याने विद्यार्थ्यांचा अभ्यास पूर्ण होणार नसून शिक्षकांनी सतत पालक व विद्यार्थ्यांच्या संपर्कात राहणे त्यांच्याशी चर्चा करणे, त्यांना काही प्रश्न विचारणे या माध्यमातून विद्यार्थ्यांचे सातत्यपूर्ण सर्वकष मूल्यमापन करावे. विद्यार्थ्यांवर सतत ऑनलाईन चाचण्यांचा मारा करणे योग्य नाही. त्याचप्रमाणे लेखी गृहपाठ, स्वाध्याय आणि चाचण्यायामुळे विद्यार्थ्यांचे अध्ययन कंटाळवाणे होणार नाही याचीही दक्षता शिक्षकांनी घेणे आवश्यक आहे. त्याच प्रमाणे विद्यार्थीनिहाय या नियोजनामध्ये लवचिकता सुद्धा असावी.

शिक्षकांसाठी सूचना :

1. शैक्षणिक दिनदर्शिका सर्व शिक्षकांनी आपल्या सर्व विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहचवावी.
2. शैक्षणिक दिनदर्शिका विद्यार्थ्यांनी वापरायला सुरु करण्यापूर्वी शिक्षकांनी सर्व वापरकर्त्या विद्यार्थ्यांशी व पालकांशी फोन, व्हिडीओ कॉल, ग्रुप कॉल, कॉन्फरन्स कॉल करून संवाद साधावा आणि शैक्षणिक दिनदर्शिका वापरून अभ्यास कसा करावा याबद्दल मार्गदर्शन करावे.
3. वर्गशिक्षकांनी विद्यार्थ्यांशी संवाद साधताना फक्त अभ्यासबद्दल बोलू नये. हा संवाद अनौपचारिक असावा. विद्यार्थी, कुटुंब, सध्याची दिनचर्या व घरात सध्या स्वीकारलेली जबाबदारी, आजूबाजूच्या परिस्थितीबाबत त्याचे मत याबद्दल चर्चा करून शिक्षक - विद्यार्थी संबंध दृढ होतील याची काळजी घ्यावी.

4. वर्गशिक्षकांनी, विषयशिक्षकांनी पाठ शिकताना पुस्तकाचा कसा वापर कसा करावा याबद्दल सूचना घाव्यात.
5. प्रत्येक पाठाचे ई-साहित्य बघण्यापूर्वी व बघितल्यानंतर काय करावे याबद्दलही विद्यार्थ्यांना सांगावे.
6. त्याचप्रमाणे पाठातील ई-साहित्याशी संबंधित समांतर उपक्रम आणि स्वाध्याय ह्याबाबतीत विद्यार्थ्यांशी संवाद साधावा.
7. नियमित अभ्यासाला पर्याय म्हणून आपण दीक्षा ऍपचा वापर आपण करत नाही आहोत तर शिक्षक आणि विद्यार्थी यांच्यातील आंतरक्रियेतून जे विद्यार्थ्यांचे अध्ययन घडते त्याला पूरक साहित्य किंवा शैक्षणिक साहित्य म्हणून ई -साहित्याचा वापर करणे अपेक्षित आहे.
8. शैक्षणिक दिनदर्शिकेमध्ये देण्यात आलेल्या कृतीशिवाय शिक्षकांनी आपल्या स्तरावर इतर आवश्यक कृती व उपक्रम विद्यार्थ्यांना पुरविण्यास हरकत नाही.

शैक्षणिक दिनदर्शिका वापरण्यासाठी विद्यार्थी व पालक यांच्याकरिता महत्वाच्या सूचना :

1. शैक्षणिक दिनदर्शिका म्हणजे पाठ्यपुस्तकातील पाठांवर आधारित नियोजन असून त्याचा उद्देश विद्यार्थ्यांचे अध्ययन सुलभ करणे हा आहे.
2. शैक्षणिक दिनदर्शिकेनुसार अध्ययन करताना यावर्षी आपल्याला पुरवलेल्या नवीन पाठ्यपुस्तकांचा उपयोग करावा.
3. दीक्षा ऍप पाहण्यापूर्वी एकदा पाठ्यपुस्तकातून संबंधित पाठ वाचावा. त्याचप्रमाणे ई-साहित्य पाहिल्यानंतरही ई-साहित्यातील अध्ययन घटक पुन्हा वाचणे अधिक फायदेशीर ठरेल.
4. पाहिलेल्या आणि वाचलेल्या अध्ययन घटकांत काही समस्या असल्यास ती आपले पालक, घरातील ज्येष्ठ व्यक्ती, मोठे बहीण-भाऊ शिक्षक यांच्याशी चर्चा करावी.
5. एक पाठ अभ्यासून संपल्यानंतर त्यावरील स्वाध्याय पूर्ण करावा व शक्य झाल्यास तो घरातील ज्येष्ठांकडून तपासून घ्यावा.
6. दररोज प्रत्येक विषयाचा अभ्यास करण्याची सवय लावून घ्या.
7. ठराविक कालावधीनंतर शिक्षकांनी पाठवलेल्या चाचण्याही सोडवा.
8. ई-साहित्य वापरताना घरातील ज्येष्ठ व्यक्तींच्या सानिध्यातच रहा.
9. ई-साहित्य सलगपणे न पाहता प्रत्येक विषय संपल्यानंतर थोडी विश्रांती घ्या. मोबाईल किंवा इलेक्ट्रॉनिक गॅजेट काही वेळासाठी दूर ठेवा.
10. इ.१ ली व २ रीच्या विद्यार्थ्यांनी दीक्षा ऍप व पाठ्यपुस्तक घरातील वडीलधाऱ्या मंडळींच्याच मदतीने वापरायचे आहे.
11. आवश्यक तेथे सांगितलेल्या कृती, प्रयोग किंवा उपक्रम करण्यापूर्वी वडीलधाऱ्या मंडळींना त्याची कल्पना घ्या अथवा त्या कृती किंवा उपक्रम त्यांच्या मदतीनेच करा.
12. दिनांक २४/०७/२०२० च्या शासन निर्णयानुसार शैक्षणिक वर्ष २०२० साठी कोव्हीड-१९ या कोरोना विषाणूच्या प्रदुर्भावाच्या पार्श्वभूमीवर इयत्त १ ली ते १२ वी चा पाठ्यक्रम २५% कमी करण्यात आलेला आहे. तरीही विद्यार्थ्यांनी सदर शासन निर्णयानुसार कमी केलेला पाठ्यक्रमाचे अवलोकन करावे. या पाठ्यक्रमाचे स्वयंअध्ययन करण्यासाठी पाठ्यपुस्तकातील सर्व घटकांचा समावेश दिनदर्शिकेत करण्यात आलेला आहे.
13. शैक्षणिक दिनदर्शिकेमधील लिंक open होत नसल्यास सदर घटकाशी संबंधित ई-साहित्य DIKSHA APP च्या माध्यमातून आपणास पाहता येईल. यासाठी DIKSHA APP आपल्या मोबाईल मध्ये DOWNLOAD करून घ्यावे. तसेच पाठ्यपुस्तकामध्ये देण्यात आलेल्या QR CODE DIKSHA APP मधून SCAN करून ही पाहता येईल.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

शैक्षणिक दिनदर्शिका

माहे – सप्टेंबर, ऑक्टोबर, नोव्हेंबर २०२०

DIKSHA APP DOWNLOAD करण्यासाठी [येथे क्लिक करा](#)

इयत्ता:-पहिली

माहे –सप्टेंबर२०२०

विषय – मराठी

आठवडा	अध्ययननिष्प तीक्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
पहिला	०१.०१.०२ ०१.०१.०५ ०१.०१.०९	पाठ ७.झोपाळा गेला उडून पान क्र २०,२१	http://youtu.be/२PyZDFwrjBc	१. विद्यार्थी पाठातील चित्रांचे निरीक्षण करतील. २. विद्यार्थी आवडीचे चित्र रेखाटतील,रंग देतील. ३. विद्यार्थी आवडलेली गोष्ट स्वतःच्या शब्दात सांगतील. ४. विद्यार्थी बेडकाची माहिती स्वतःच्या शब्दात सांगतील. ५. विद्यार्थी पाठातील सोपे अक्षरे वाचण्याचा प्रयत्न करतील.
दुसरा	०१.०१.०९ ०१.०१.१०	पाठ ८.माझी शाळा पान क्र २२	https://www.youtube.com/watch?v=xDZrb6dl8_w	१. विद्यार्थी पान क्र. २२ वरील चित्रांचे निरीक्षण करतील. २. विद्यार्थी पान क्र.२२ वरील चित्रांची माहिती स्वतःच्या शब्दात सांगण्याचा प्रयत्न करतील. ३. विद्यार्थी परिसरातील मित्रांची नावे सांगतील. ४. विद्यार्थी शाळेचे चित्र रेखाटतील. ५. विद्यार्थी घरातील चित्रांची माहिती सांगतील.
तिसरा	०१.०१.०९	पाठ ९.इ,घ,र,ई चित्र बघ .नाव सांगा	http://youtu.be/tOMTzO9३vGE	१. विद्यार्थी घरातील वस्तूंचे नाव सांगतील. २. विद्यार्थी माहित असलेल्या अक्षरांचा उच्चार करतील.

		,लिहा व म्हणा पान क्र२४,२५,२६,२७		<p>३. विद्यार्थी इ हे अक्षर गिरवतील.</p> <p>४. विद्यार्थी पाठ्यपुस्तकातील शब्दामधून इ, घ, र ,ई हे अक्षरे शोधतील ,त्यांना गोल करतील.</p> <p>५. विद्यार्थी ऐकलेल्या शब्दांमधील अक्षरे ओळखण्याचा प्रयत्न करतील.</p>
चौथा	०१.०१.११ ०१.०१.१२	पाठ १०.आई ,मला दे ना उ,स त चित्र बघा ,नाव सांगा व लिहा . पान क्र२९, ३०	https://diksha.gov.in/play/collection/do_312721250449432576119820?referrer=utm_source%3Ddiksha_mobile%26utm_content%3Ddo_312721250449432576119820%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_312584817378951168115386	<p>१. विद्यार्थी पान क्र. २६ चे निरीक्षण करतील.</p> <p>२. विद्यार्थी सोपे अक्षरे लेखन करण्याचा प्रयत्न करतील.जसे : क, ख, ग, म</p> <p>३. विद्यार्थी पान क्र. २७ वरील अक्षरांचे निरीक्षण करतील. दिलेल्या अक्षरांना वेलांटी जोडून लेखनाचा प्रयत्न करतील.</p> <p>४. विद्यार्थी क म लघ र...हे वाचण्याचा प्रयत्न करतील.</p> <p>५. विद्यार्थी आई,मला दे ना ! ही कविता घरातील मोठ्यांकडून ऐकतील.</p>

माहे –ऑक्टोबर२०२०

विषय – मराठी

आठवडा	अध्ययननिष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
पहिला	०१.०१.१३	पाठ ११.माझे शब्द माझे मित्र . लिहूया वाचूया ,शब्द शोधुया . पान क्र ३३	https://diksha.gov.in/play/collection/do_312721250449432576119820?referrer=utm_source%3Ddiksha_mobile%26utm_content%3Ddo_312721250449432576119820%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_312584146432909312114675	<ol style="list-style-type: none">१. विद्यार्थी पान क्र. ३३ वरील चित्रांचे निरीक्षण करतील.२. विद्यार्थी पान क्र. ३३ वरील चित्रांचे निरीक्षण करून चित्रांची नावे सांगतील.३. विद्यार्थी पेन्सिलच्या मदतीने शब्द गिरवतील.४. विद्यार्थी सोपे शब्द वाचतील.५. विद्यार्थी पान क्र. ३५ वरील शब्दकोडेमधून शब्द शोधतील आणि लेखन करतील.

दुसरा	०१.०१.१४	पाठ - ए, च, ळ, ह, झ पान क्र ३७ , ३८		<ol style="list-style-type: none">१. विद्यार्थी पान क्र. ३७ वरील चित्रांचे निरीक्षण करतील.२. विद्यार्थी चित्रांचे निरीक्षण करून त्यांची नावे सांगतील.३. विद्यार्थी घरातील साहित्याचा उपयोग सांगतील.४. विद्यार्थी ए, च, ळ, ह, झही अक्षरे गिरवतील.५. विद्यार्थी परिचीत अक्षरांना मात्रा जोडून लेखन करतील.
तिसरा	०१.०१.१३	लिहूया वाचूया ,शब्द शोधुया पान क्र. ३९		<ol style="list-style-type: none">१. विद्यार्थी पान क्र. ३९ वरील मुळाक्षरे वाचतील.२. विद्यार्थी अक्षरांना काना , वेलांटी ,ऊकार ,मात्रा जोडून लेखन करतील.३. विद्यार्थी सोपे शब्द तयार करतील .४. विद्यार्थी अक्षरे ओळखण्याचा खेळ खेळतील.५. विद्यार्थी शब्द शोधतील.

चौथा		प्रथम सत्र संकलित मूल्यमापन	-----	-----
------	--	--------------------------------	-------	-------

माहे –नोव्हेंबर२०२०

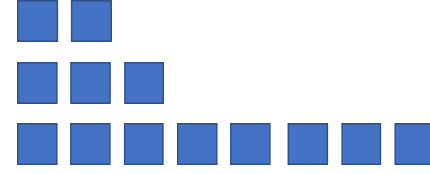
विषय – मराठी

आठवडा	अध्ययन निष्पत्तीक्र मांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
पहिला		दिवाळी सुट्ट्या	-----	-----
दुसरा		व्याकरण सराव	-----	विद्यार्थी मागील राहिलेला अभ्यास पूर्ण करतील.
तिसरा				
चौथा				

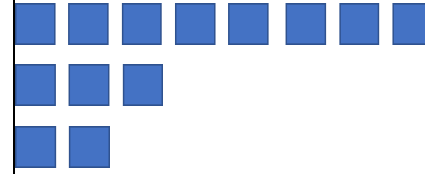
शैक्षणिक कॅलेंडर-गणित – इयत्ता १ ली (सन 2020-21)(सप्टेंबर 2020)

अध्ययन निष्पत्ती	घटकाचे नाव	अध्ययन -अध्यापन स्रोत	आठवडानिहाय प्रस्तावित अध्ययन कृती (शिक्षकांच्या मदतीने पालकांनी करावयाचे मार्गदर्शन) वार्षिक नियोजनानुसार एका आठवड्यात पूर्ण करावयाचा आशय
०१.७१.०२.	कमी § जास्त	https://diksha.gov.in/play/collection/do_३१२५८७४६८३६४३३३०५६११६९०२?contentType=TextBook https://diksha.gov.in/play/collection/do_३१२५८७४६८३६४३३३०५६११६९०२?contentType=TextBook	<p>आठवडा क्रमांक १ कमी-जास्त</p> <ul style="list-style-type: none"> • ६ पेन, ४ वाट्या, २ पुस्तके, ३ वह्या, ८ कांदे, ९ मणी घ्या • आता एका रांगेत सर्व पेन मांडा. • पेनच्या खाली ४ वाट्या रांगेत मांडा. • वाट्यांच्याखाली २ पुस्तके, त्याच्याखाली ३ वह्या, त्याच्याखाली ८ कांदे, त्याच्याखाली ९ मणी एका रांगेत मांडा. • आता प्रत्येक पेनसोबत वाट्यांच्या जोड्या बनवा. • किती जोड्या बनल्या? • जोड्या तयार केल्यानंतर कोणत्या वस्तू उरल्या? किती? (पेन उरल्या-२) • असे का झाले? (वाट्यांपेक्षा पेन जास्त होत्या.) • जोड्या बरोबर करण्यासाठी काय करशील? (२ वाट्या आणखी घ्याव्या लागतील.) • अजून काय करता येईल? (२ पेन कमी करून घेतल्या की वाट्यांसोबत बरोबर जोड्या बनतील.) • येथे लक्षात घ्या की,

				<p>१. पेन जास्त आहेत वाट्यांपेक्षा २. वाट्या कमी आहेत पेनपेक्षा</p>
				<div data-bbox="1160 304 1671 612" data-label="Image"> </div> <ul style="list-style-type: none"> • आता याप्रमाणेच उरलेल्या प्रत्येक वस्तूच्या जोड्या इतर वस्तूंशी लावा. • कोण जास्त? कोण कमी? हे सांगा. • बरोबर संख्या होण्यासाठी काय करता येईल हे सांगा?
		चढता- उतरता क्रम	<p>चढता- उतरता क्रम</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_३१२५८७४६८३६४३३३०५६११६९०२?contentType=TextBook</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_३१२५८७४६८३६४३३३०५६११६९०२?contentType=TextBook</p>	<p>चढता- उतरता क्रम</p> <ul style="list-style-type: none"> • कागदाचे/पुढ्याचे एकसारखे भरपूर तुकडे घ्या. • आता त्यातील ३ तुकडे पहिल्यांदा घ्या. • ३ तुकड्यांनंतर २ तुकडे घ्या. • आता ८ तुकडे घ्या. • सर्वात कमी कोणते तुकडे आहेत ते एक रांगेत मांडा. • आता खाली थोडी जागा सोडून सर्वात जास्त कोणते तुकडे आहेत ते एका रांगेत मांडा. • आता उरलेले तुकडे मध्ये सोडलेल्या जागेत मांडा. • तुम्ही असे केले आहे का? तुमची मांडणी पाहा व सांगा.

- असे मांडले असेल तर तुम्ही लहानाकडून मोठ्याकडे असे मांडले आहे

हे लक्षात घ्या. याला चढता क्रम म्हणू.

- आपण खालून वर पाय-या चढत जाणे हे चढता क्रम आहे.
- तुम्ही चढत्या क्रमाने मांडलेल्या

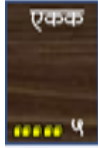

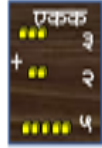
संख्या लिहा.

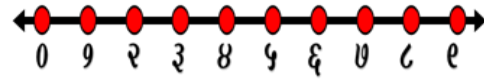
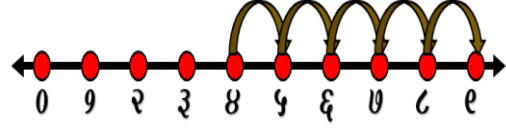
२, ३, ८

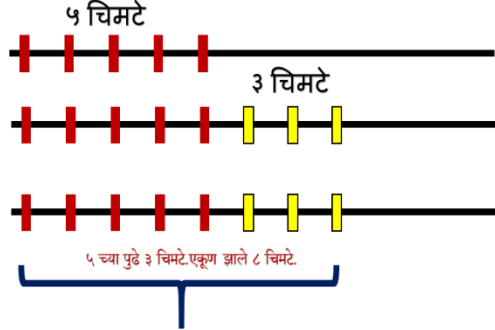
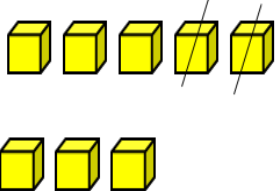
- आता वरील तुकडे नव्या पद्धतीने मांडू.
- अगोदर सर्वात जास्त तुकडे लावा. (८)
- त्याखाली थोडी जागा सोडा.
- आता त्याखाली सर्वात कमी असलेले तुकडे लावा. (२)
- मध्यभागी जागा सोडलेल्या ठिकाणी उरलेले तुकडे लावा. (३)
- आता तुमची मांडणी खालीलप्रमाणे दिसते का पाहा.

				<ul style="list-style-type: none"> • असे केले असेल तर तुम्ही मोठ्याकडून लहानाकडे अशी मांडणी केलेली आहे. याला आपण उतरता क्रम म्हणू. • तुम्ही उतरत्या क्रमाने मांडलेल्या संख्या लिहा. <p style="text-align: center;">८, ३, २</p> <ul style="list-style-type: none"> • आता खालील संख्यांच्या रिकाम्या जागी योग्य संख्या लिहा. • ४ _____ ६ • हा कोणता क्रम आहे? (चढता क्रम) • ९ _____ ७ • हा कोणता क्रम आहे? (उतरता क्रम) • आता रिकाम्या जागी अशा संख्या मांडा की उतरता क्रम होईल. <p style="text-align: center;">८, __, __, __, __, __, __, __</p> <ul style="list-style-type: none"> • पुस्तकातील उदाहरणे सोडवा.
वस्तू वापरून ९ पर्यंतच्या संख्यांच्या,	बेरीज	चला बेरीज करूया https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०००४९९४८८	आठवडा क्रमांक २ चला बेरीज करूया	

<p>बेरजांची रचना करतात. उदा. ३+३ हे उदाहरण ३ च्या पुढे ३ पायऱ्या मोजून ३+३=६ असा निष्कर्ष काढतात.</p>		<p>१६९९८४१२०६ https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०००४९९५३२१२००६४१२०७</p> <p>८०६५२८१२१३ https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०००४९९६०६८०६५२८१२१३</p> <p>५९४५६०१२१० https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०००४९९७१८५९४५६०१२१०</p> <p>२४१४७२११९६ https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०१३९८००११२४१४७२११९६</p> <p>९८७२००१२१० https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०१३९८००३९९८७२००१२१०</p>	<ul style="list-style-type: none"> १ एकक (सुटे) एकसारख्या एका झाडावर आणखी २ एकक १ एकक (सुटे) एकसारख्या एका झाडावर आणखी २ एकक आता झाडावर आल्या आणखी २ चिमण्या. म्हणून ३ च्या खाली आणखी २ सुटे घ्या. पाटीवर लिहा २. <p>घ्या. त्यासाठी तुम्ही मणी, बटन किंवा आकाराचे बारीक खडे घेवू शकता. ३ चिमण्या बसल्या होत्या. थोड्या वेळाने चिमण्या येवून बसल्या. आता झाडावर एकूण किती चिमण्या आहेत?</p> <p>चला पाटीवर ३ ठोकळे घ्या. १ ठोकळा म्हणजे १ चिमणी असे समजा. तीन सुटे पाटीवर घेतले की तेथे लिहा ३.</p>
---	--	---	--

				<ul style="list-style-type: none"> • आता सगळ्या मिळून किती चिमण्या झाडावर आहेत हे पाहण्यासाठी ३ सुटे आणि २ सुटे एकत्र करू व मोजू. • आता पाटीवर एकूण किती सुटे दिसतात? (पाच)० बरोबर० म्हणजेच ३ चिमण्या आणि २ चिमण्या मिळून एकूण झाल्या ५ चिमण्या. चला पाटीवर ५ सुट्यांजवळ लिहा ५. <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> </div> <ul style="list-style-type: none"> • ३ मध्ये आपण २ वाढवले, मिळवले म्हणजेच आपण बेरीज केली. • + याला बेरजेचे चिन्ह म्हणतात. • मिळवले , वाढवले, आणखी टाकले, अजून घेतले, मिसळले इ. सारखे शब्द आपण बेरजेसाठी वापरतो. • बेरजेसाठी अजून कोणते शब्द तुम्ही वापरता ते सांगा.
				<ul style="list-style-type: none"> • खालीलप्रमाणे एक संख्यारेषा काढतील. त्यावर समान अंतरावर खुणा

				<p>करून ० ते ९ अंक लिहा व चित्रात दिसते त्याप्रमाणे कृती करा.</p> <p>१. चला आपण $४ + ५$ ही बेरीज संख्यारेषेवर पुढे मोजून करूया.</p> <ul style="list-style-type: none"> या संख्यारेषेवर ४ पासून पुढे ५ पाऊले मोजूया. <ul style="list-style-type: none"> ४ पासून पुढे ५ घरे मोजल्यास ९ येतात. म्हणून $४ + ५ = ९$
				<p>पुढे मोजून बेरीज-</p> <ul style="list-style-type: none"> ४ सुटे घ्या. आता ३ सुटे हातात घ्या. ४ पासून पुढे एक एक सुटा ठेवत मोजा. जसे- ५, ६, ७ याप्रमाणे ४ पासून ३ घरे पुढे मोजल्यास मिळतील ७. $४ + ३ = ७$ ही मांडणी पाटीवर करा. आता एक दोरी व काही चिमटे घ्या. दोरीवर अगोदर ५ चिमटे लावा व सांगा- ६ दोरीवर किती चिमटे लावले आहेत? मोज व सांग. ६ ५ चिमटे लावले आहेत. ५ च्या पुढे एक एक ने मोजत ते चिमटे दोरीवर

				<ul style="list-style-type: none"> • आणखी ३ चिमटे लाव. • असे करताना ५ च्या पुढे मोजा • - जसे- ६,७,८
<p>वस्तू वापरून १ ते ९ अंकांच्या मदतीने वजा बाकी करतात.</p> <p>उदा. ९ वस्तूंच्या समूहातून ३ वस्तू बाजूला काढतात आणि उरलेल्या वस्तू मोजून $९-३=६$ असा निष्कर्ष</p>			<p>चला वजाबाकी शिकू</p> <p>https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०००४९९८६४६४१५३६१२०८</p> <p>https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०००५००१७३३४०६७२११९२</p> <p>https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०००५००२३६६८९४०८१२४०</p>	<p>आठवडा क्रमांक ३ चला, वजाबाकी शिकू</p> <p>5 रुपयांतून 2 रुपये खर्च केले.</p> <p>3 रुपये शिल्लक राहिले.</p> <ul style="list-style-type: none"> • सोनूजवळ ५ रुपये आहेत. त्याने त्यातील २ रुपये खर्च केले आता त्याच्याजवळ किती रुपये शिल्लक राहिले? <p>५ सुटे घ्या. ५ सुट्यातून २ सुटे त्यातून काढून टाका. किती सुटे उरले ते सांगा ? (३ सुटे)</p>

<p>काढतात.</p> <ul style="list-style-type: none"> दैनंदिन जीवनातील ९ पर्यंतच्या संख्यांच्या बेरीज-वजाबाकीवर आधारित प्रश्न सोडवितात . 		<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_३१२५८७४६८३६४३३३०५६११६९०२?contentType=TextBook</p> <p>https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०१३९८००७००६००३२११२४</p> <p>https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०००५०७५८८०८३७१२१२४२</p> <p>https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०१३९८०३५५६०८५७६१२०५</p> <p>https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०१३९८०३८७३६८९६०१२३</p>	<ul style="list-style-type: none"> पाटीवर सुटे ठेवून हे उदाहरण करा.सुटे ठेवत किती सुटे ठेवले ते लिहा. ५ सुटे ठेवा व लिहा ५ त्यातून २ कमी करायचे आहेत म्हणून खाली ३ लिहा. कमी करायचे म्हणून वजाबाकीचे चिन्ह काढा. ५ मधून २ कमी केले की शिल्लक राहतात ३. हे ३ खाली लिहा. <div style="text-align: center;"> <p>एकक</p> <p>५</p> <p>- २</p> <p>३</p> <p>राजूकडील रुपये</p> <p>विजूकडील रुपये</p> </div> <ul style="list-style-type: none"> (-) याला वजाबाकीचे चिन्ह म्हणतात. राजूकडे ५ रुपये आहेत व विजूकडे ३ रुपये आहेत.कुणाकडे किती रुपये जास्त आहेत? कुणाकडे किती रुपये कमी आहेत? <p>यासाठी वरील चित्र पाहून कृती करा.</p> <ol style="list-style-type: none"> यासाठी ५ सुटे व ३ सुटे घ्या. सुट्यांच्या जोड्या तयार करा. किती जोड्या झाल्या? (३ जोड्या) म्हणजे सांगा कोणाकडे जास्त रुपये आहेत? राजूकडे विजूपेक्षा २ रुपये जास्त आहेत.
---	--	--	--

				४. कोणाकडे कमी रुपये आहेत. विजूकडे राजूपेक्षा २ रुपये कमी आहेत.
--	--	--	--	--

<p>१ ते २० पर्यंतच्या संख्यांवर कृती करतात.</p>	<p>७</p>	<p>१० ची ओळख व लेखन</p> <p>https://diksha.gov.in/play/content/do_3130139804162621441125</p> <p>https://diksha.gov.in/play/content/do_312585423767429120115798</p> <p>दशक समजून घेवू</p> <p>https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०००५००५०८९८३२९६११९३</p> <p>https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०००५००५५३८९१८४०१२१०</p>	<p>आठवडा क्रमांक ४</p> <p>१० ची ओळख व लेखन (दशक समजून घेवू)</p> <ul style="list-style-type: none"> एका पाटीवर १ ते ९ पर्यंत संख्या सुटे (चौकट कागदाचे तुकडे) वापरून मांडा. चला पाटीवर १ सुटा ठेवा. १ लिहा. त्यानंतर खालील चित्रांप्रमाणे ९ पर्यंत मांडा. <div data-bbox="1167 608 1272 711" data-label="Image"> </div> <div data-bbox="1133 791 1559 1007" data-label="Image"> </div> <p>दशक दांडा तयार होतो.</p> <div data-bbox="1200 1182 1610 1310" data-label="Image"> </div> <ul style="list-style-type: none"> ९ सुट्यांत आणखी सुटा घेतला की होतात दहा. दहा झाले की आपण या १० सुट्यांचा एक गट्टा बांधून त्यांना बंद करू. सांगा बरं हे १० एकक बंद केल्यावर यांपैकी कुणासारखे दिसतात ? बरोबर. १० एककांना बंद करून गट्टा बांधल्यास एक
---	----------	---	---

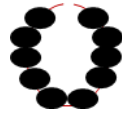
- १० एककांना बंद केल्यास १ दशक मिळतो.
- एककाच्या घरातील १० एकक बंद करून त्यांचा दशक तयार केला व तो दुस-या पाटीवर आणून ठेवला तर एककाच्या पाटीवर काय शिल्लक राहिल ? (काहीच नाही.)
- छान ! काहीच नाही म्हणजेच ---- ०
- अगदी बरोबर. म्हणून एककाच्या पाटीवर ० लिहू. सांगा बरं किती दशक दांडे दशकाच्या घरात दिसतात ? ---- १ दशक दांडा.
- म्हणजेच १ दशक व ० एकक म्हणजेच १० होय.
- लक्षात घ्या की, १० एकक झाले की त्यांचा १ दशक तयार होतो.
- हे चित्र खालीलप्रमाणे दिसेल.

१०
१०

मण्यांची माळ बनवा. पाटीवर लिहा.

शैक्षणिक कॅलेंडर-गणित – इयत्ता १ ली (सन 2020-21) (ऑक्टोबर 2020)

अध्ययन निष्पत्ती	स्रोत (Resources Online) ई- बालभारती PDF LINKS आणि DIKSHAA APP CONTENT LINKS	आठवडानिहाय प्रस्तावित अध्ययन कृती (शिक्षकांच्या मदतीने पालकांनी करावयाचे मार्गदर्शन) वार्षिक नियोजनानुसार एका आठवड्यात पूर्ण करावयाचा आशय
वस्तूंच्या, चित्रांच्या किंवा चिन्हांच्या साहाय्याने २० पर्यंतच्या संख्यांची नावे म्हणतात आणि मोजतात .	११ ते २० ची ओळख https://diksha.gov.in/play/collection/do_३१२५८७४६८३६४३३३०५६११६९०२?contentType=TextBook	आठवडा क्रमांक १ ११ ते २० ची ओळख व लेखन <ul style="list-style-type: none">काही मणी व एक दोरा घेवून त्यात एक ९ एक मणी ओवा व १० मणी झाले की त्याची माळ तयार करून दशक तयार करा. किंवा तुम्ही चौकट पानाच्या चौकटी तुकड्यांना वापरा. <ul style="list-style-type: none">आता २ पाट्यांच्या मदतीने ११ ते १९ पर्यंत खालीलप्रमाणे -आणखी एक खेळ घेत संख्यामांडणी, वाचन व लेखन करूया.मुलांनो, या पाटीवर कोणती संख्या दिसते ? ---(१ दशक ० एकक म्हणजेच १०)

- बरोबर.. चला आता उजवीकडील एककच्या पाटीवर आपण आणखी एक एकक ठेवू. चला बरं .. तुम्हीदेखील पाटीवर मी मांडतो तसे सुटे (एकक) मांडा व माझ्यासोबत म्हणा व लिहा.

- १ दशक १ एकक - ११

- १ दशक २ एकक - १२

- १ दशक ३ एकक - १३

- १ दशक ४ एकक - १४

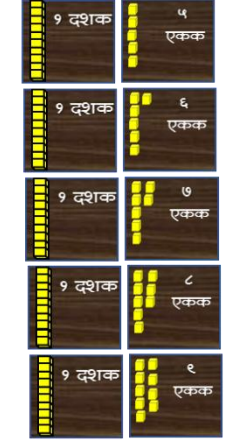
१ दशक ५ एकक - १५

१ दशक ६ एकक - १६

१ दशक ७ एकक - १७

१ दशक ८ एकक - १८

१ दशक ९ एकक - १९

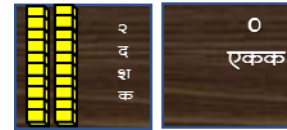
- आता एकोवीस म्हणजे १ दशक ९ एकक झाले. बरोबर ना ? मग उजवीकडील एककच्या पाटीवर ९ एकक आहेत त्यात -आणखी एक एकक

घेवू .मग एककच्या घरांत आता किती एकक होतील ? --- (दहा एकक)
बरोबर.मग सांगा की, १० एकक झाल्यावर आपण काय करतो ? §

- (१० एकक झाले की आपण १ दशक दांडा घेतो व तो दशकच्या पाटीवर ठेवतो.)
- बरोबर.. मग आपण आता एककच्या घरात
- आणखी एक एकक घेवू .

- आता एककाच्या घरातील १० एकक बंद करून त्यांच्याऐवजी एक दशक दांडा आपण दशकच्या घरात ठेवू या.
- २ दशक ० एकक म्हणजेच २० .
- विद्यार्थी पाटीवर संख्या मांडतील व म्हणतील २ दशक ० एकक म्हणजेच

२०.

दशक उडी

[https://diksha.gov.in/play/content/
do_३१३०००५०७०६४६५५८७२११९४](https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०००५०७०६४६५५८७२११९४)

[https://diksha.gov.in/play/content/
do_३१३०००५०७१३३७१४४३२११९५](https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०००५०७१३३७१४४३२११९५)

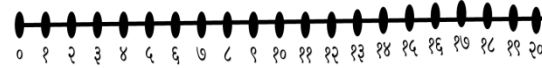
[https://diksha.gov.in/play/content/
do_३१३०००५०७३९३५३९९०४१२१५](https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०००५०७३९३५३९९०४१२१५)

[https://diksha.gov.in/play/content/
do_३१३०१३९८०४९९५३३८२४१२०६](https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०१३९८०४९९५३३८२४१२०६)

आठवडा क्रमांक २

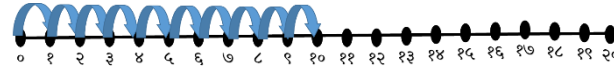
दशक उडी

- मुलांनो बेडकाला खालील रेषेवरून उड्या मारत पुढील संख्यांवर जायचे आहे. चला तर मग त्याला मदत करा.
- फरशीवर एक लांब सरळ रेष ओढा. तिच्यावर सारख्या अंतरावर खालीलप्रमाणे १ ते २० संख्या लिहा.

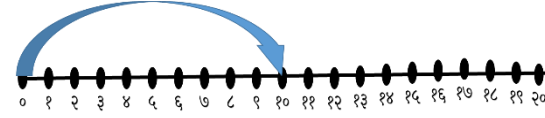

चला तर बेडूकमामा आता ० वर उभा आहे व त्याला १० वर जायचे आहे तर तो कसा उड्या मारत जाईल ? ते तुम्ही एक मणी घेवून करा व त्याला १० वर जाण्यास मदत करा.

तुम्ही त्याला खालीलप्रमाणे मदत केली का ते पाहा.

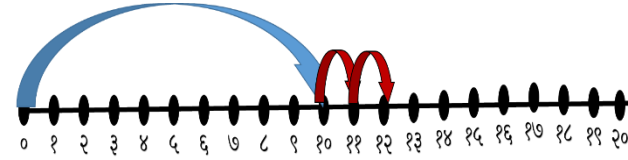

आता बेडकाने केली गंमत. त्याने एकच मोठी उडी घेतली व सरळ १० वर जाऊन पोहोचला.

बेडकाच्या या मोठ्या उडीला १० ची उडी म्हणजेच दशकची उडी म्हणू.

आता बेडकाला १२ वर जायचे आहे व तो एक मोठी १० ची उडी मारणार आहे व एक

एकच्या दोन लहान उड्या पुढे मारणार आहे.

चला आता अशीच दशक उडी वापरून बेडकाला १७ वर पोहचवा.

आता बेडकाला १९ वर पोहचवा.

बेडूक ० वर उभा आहे. त्याला सरळ २० वर जायचे आहे. दशक उड्या किती वेळा तो मारेन हे तुम्ही करून पाहा व सांगा. त्याचे वहीत चित्र काढा.

१ ते २० पर्यंतच्या संख्यांवर कृती करतात.

नाणी व नोटा

आठवडा क्रमांक ३

[https://diksha.gov.in/play/content/
do_३१३०१३९८०५२५६९९०७२१२१५](https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०१३९८०५२५६९९०७२१२१५)

[https://diksha.gov.in/play/content/
do_३१२५८५४२३७९०९८११२०२१५४०६](https://diksha.gov.in/play/content/do_३१२५८५४२३७९०९८११२०२१५४०६)

[https://diksha.gov.in/play/content/
do_३१३०१३९८०८०९५९२८३२११२७](https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०१३९८०८०९५९२८३२११२७)

नाणी व नोटा

- तुम्ही दुकानात

कधी चॉकलेट आणायला गेला होतात का?

- मग सोबत पैसे नेले असतील ना? हे पैसे तुमच्या बाबांनी, आईने, मामाने कुणीतरी दिले असणार. आज आपण अशाच नोटा तयार करून दुकान दुकान खेळू.
- चला कागदाच्या नोटा बनवा. त्यामध्ये १ रुपयाची, २ रुपयाची, ५ रुपयाची, १० रुपयाची व २० रुपयाची नोट बनवा.

चला बरं आईला १० रुपये द्यायचेत पण फक्त १ रुपयाचीच नोट वापरा. सांगा बरं १ रुपयाच्या किती नोटा लागतील?

आता बाबाने १० रुपये मागितले. त्यांना २ च्या नोटा वापरून १० रुपये द्यायचे आहेत. २ रुपयाच्या किती नोटा लागतील?

१५ रुपये वेगवेगळ्या कोणत्या नोटा देवून तयार करता येतील ?

		<p>५ रुपयांच्य किती नोटा वापरून २० रुपये बनतील?</p> <ul style="list-style-type: none"> आता पाठ्यपुस्तकातील उदाहरणे सोडवा.
	<p>२१ ते ३० ची ओळख</p> <p>https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०१३९८०८३६९०४९६०१२११</p>	<p>आठवडा क्रमांक ४</p> <p>२१ ते ३० ची ओळख व लेखन</p> <ul style="list-style-type: none"> तुम्ही २ दशक म्हणजे २० हे शिकला आहात ना. आता आपण आणखी एकचा खेळ खेळू आणि त्याच्यापुढे काय मिळते ते पाहू. चला चौकट वहीतील कागदाच्या छोट्या छोट्या चौकटी कापून घ्या. त्यातील १० चौकटींचा एकच मोठा तुकडा कापा. असे भरपूर तुकडे करा. दोन पाट्या घ्या. पाट्या नसतील तर दोन फरशा वापरा. उजवीकडील पाटी एककची पाटी आहे तर डावीकडील पाटी दशकची आहे. चला प्रत्येकाने २० ही संख्या पाटीवर मांडावी. <div data-bbox="1108 1125 1691 1260"> </div> <ul style="list-style-type: none"> २ दशक दांडे दशकच्या पाटीवर ठेवा व -आणखी एक एकक एककाच्या घरात ठेवा व म्हणा २ दशक म्हणजे २० आणि १ एकक.. मिळून झाले २१ (एकवीस).

यानंतर पाटीवर २ दशक दांडे १ एकक असताना आणखी एक ठेवा व म्हणा २ दशक २ एकक म्हणजे २२. याप्रमाणे २३, २४, २५ असे २९ पर्यंत वस्तू

मांडणी व लेखन करा व त्यांची नावे म्हणा.

तेवीस, चोवीस, एकोणतीस ...

दशक २	एकक १	दशक २	एकक २	दशक २	एकक ३
दशक २	एकक ४	दशक २	एकक ५	दशक २	एकक ६
दशक २	एकक ७	दशक २	एकक ८	दशक २	एकक ९

• २९ नंतर आणखी एक सुटा घेतला की एककच्या घरात १० सुटे

होतील.

- २९ मध्ये १ दशक मिळवला की ३ दशक होतील. यावेळी एककच्या घरात -काहीच नाही म्हणजे ० राहतात.

म्हणजे ३ दशक ० एकक होतात ३० (तीस)

आता २१ ते ३० संख्या लिहा व त्यांची नावे अक्षरांत लिहून मोठ्याने म्हणा.

<p>अध्ययन निष्पत्ती (Learning Outcomes) बालभारतीच्या अध्ययन निष्पत्ती पुस्तिकेनुसार</p>	<p>स्रोत (Resources Online) ई- बालभारती PDF LINKS आणि DIKSHAA APP CONTENT LINKS</p>	<p>आठवडानिहाय प्रस्तावित अध्ययन कृती (शिक्षकांच्या मदतीने पालकांनी करावयाचे मार्गदर्शन) वार्षिक नियोजनानुसार एका आठवड्यात पूर्ण करावयाचा आशय</p>
<p>९९ पर्यंतच्या संख्या ओळखतो आणि अंकांत लिहितो.</p>	<p>३१ ते ४० ची ओळख https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०१३९८०८६६७५६६०८१२०६</p>	<p>आठवडा क्रमांक १ ३१ ते ४० ची ओळख</p> <ul style="list-style-type: none"> • समान आकाराच्या काड्या जमा करा. • आता दोन फरशा घेवू. त्यावर तुम्ही ३० पर्यंतच्या संख्या दशक व एककच्या मदतीने तयार करायला शिकलेल्याच आहेत.त्याप्रमाणे ३० पर्यंत संख्या तयार करून घ्या. • तुम्हांला आता दशक घरात ३ दशक दिसतील व एककच्या घरात ० एकक दिसतील. याचाच अर्थ ३० म्हणजे ३ दशक व ० एकक. • आता एककच्या घरात एक सुटा ठेवा. तुम्हांला ३ दशक व १ एकक दिसेल. म्हणा- ३ दशक १ एकक एकतीस.(३१). • आता एकतीस ही संख्या लिहा. त्यासाठी एककच्या घरात १ एककखाली १ ही संख्या लिहा व ३ दशकखाली ३ ही संख्या लिहा. ३ दशक १ एकक- ३१ (एकतीस) • आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ३ दशक २ एकक- म्हणा बत्तीस ३ दशक २ एकक § ३२ (बत्तीस) • आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ३ दशक ३ एकक- म्हणा तेहतीस

		<ul style="list-style-type: none"> • ३ दशक ३ एकक § ३३ (तेहतीस) • आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ३ दशक ४ एकक- म्हणा चौतीस ३ दशक ४ एकक § ३४ (चौतीस) <ul style="list-style-type: none"> • आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ३ दशक ५ एकक- म्हणा पस्तीस ३ दशक ५ एकक § ३५ (पस्तीस) • आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ३ दशक ६ एकक- म्हणा छत्तीस ३ दशक ६ एकक § ३६ (छत्तीस) • आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ३ दशक ७ एकक- म्हणा सदतीस ३ दशक ७ एकक § ३७ (सदतीस) • आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ३ दशक ८ एकक- म्हणा अडतीस ३ दशक ८ एकक § ३८ (अडतीस) • आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ३ दशक ९ एकक- म्हणा एकोणचाळीस ३ दशक ९ एकक § ३९ (एकोणचाळीस) • आता पाटीवर तुम्हांला खालीलप्रमाणे संख्या दिसेल-
--	--	--

- येथे एक गंमत दिसेल. ३ दशक ९ एकक- एकोणचाळीस (३९) या संख्येतील एककच्या घरात अजून एक एकक मिळवला तर काय तयार होईल?
- आता ३ दशक व १० एकक दिसतील. आपल्याला माहित आहे की एककच्या घरात १० झाले की त्यांचा गट्टा बांधायचा आणि तो दशकच्या घरात ठेवायचा.

	दशक	एकक	तीन दशक	तीस	३९	एकोणचाळीस
	३	९	एक एकक	एक		
	३	२	तीन दशक दोन एकक	तीस दोन	३२	बत्तीस
	३	३	तीन दशक तीन एकक	तीस तीन	३३	तेहतीस
	३	४	तीन दशक चार एकक	तीस चार	३४	चौतीस
	३	५	तीन दशक पाच एकक	तीस पाच	३५	पस्तीस
	३	६	तीन दशक सहा एकक	तीस सहा	३६	छत्तीस
	३	७	तीन दशक सात एकक	तीस सात	३७	सदतीस
	३	८	तीन दशक आठ एकक	तीस आठ	३८	अडतीस
	३	९	तीन दशक नऊ एकक	तीस नऊ	३९	एकोणचाळीस
	४	०	चार दशक	चाळीस	४०	चाळीस

म्हणजेच दशकच्या घरात होतील ४ दशक व एककच्या घरात राहतील ० एकक

- ४ दशक ० एकक म्हणजेच ४० (चाळीस) हे समजून घ्या. फरशीवर मांडा. वाचा. अंकांत व अक्षरांत लिहा. ते खालीलप्रमाणे दिसेल-

- आता ३९ ते ४० ची मांडणी, वाचन व लेखन खालीलप्रमाणे झाले का ते पाहा.

आता पाठ्यपुस्तकातील ३९ ते ४० या संख्यांचे तोरण तयार करा व पूर्ण करा.

लगतची अगोदरची संख्या, नंतरची संख्या, मधली संख्या हे प्रश्न पाठ्यपुस्तकातून सोडवा. हे प्रश्न सोडवताना साहित्याची मदत घेवून संख्या मांडा व नंतर सोडवा.

	<p>४१ ते ५० ची ओळख</p> <p>https://diksha.gov.in/pla/y/content/do_३१३०१३९८१४५३०४१६६४११२८</p> <p>https://diksha.gov.in/pla/y/content/do_३१३०१३९८१४२४६७२७६८१२३८</p>	<p>४१ ते ५० ची ओळख</p> <ul style="list-style-type: none"> • समान आकाराच्या काड्या जमा करा. • आता दोन फरशा घेवू. त्यावर तुम्ही ४० पर्यंतच्या संख्या दशक व एककच्या मदतीने तयार करायला शिकलेल्याच आहेत.त्याप्रमाणे ४० पर्यंत संख्या तयार करून घ्या. • तुम्हांला आता दशक घरात ४ दशक दिसतील व एककच्या घरात ० एकक दिसतील. याचाच अर्थ ४० म्हणजे ४ दशक व ० एकक. • आता एककच्या घरात एक सुटा ठेवा. तुम्हांला ४ दशक व १ एकक दिसेल. म्हणा- ४ दशक १ एकक एकेचाळीस.(४१). • आता एकेचाळीस ही संख्या लिहा. त्यासाठी एककच्या घरात १ एककखाली १ ही संख्या लिहा व ४ दशकखाली ४ ही संख्या लिहा. ४ दशक १ एकक- ४१ (एकेचाळीस) • आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ४ दशक २ एकक- म्हणा बेचाळीस ४ दशक २ एकक ६ ४२ (बेचाळीस) • आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ४ दशक ३ एकक- म्हणा त्रेचाळीस • ४ दशक ३ एकक ६ ४३ (त्रेचाळीस) • आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ४ दशक ४ एकक- म्हणा चव्वेचाळीस ४ दशक ४ एकक ६ ४४ (चव्वेचाळीस) • आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ४ दशक ५ एकक- म्हणा पंचेचाळीस
--	--	---

४ दशक ५ एकक § ४५ (पंचेचाळीस)

- आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ४ दशक ६ एकक- म्हणा शेहेचाळीस

४ दशक ६ एकक § ४६ (शेहेचाळीस)

- आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ४ दशक ७ एकक- म्हणा सत्तेचाळीस

४ दशक ७ एकक § ४७ (सत्तेचाळीस)

- आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ४ दशक ८ एकक- म्हणा अठ्ठेचाळीस

४ दशक ८ एकक § ४८ (अठ्ठेचाळीस)

- आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ४ दशक ९ एकक- म्हणा एकोणपन्नास

४ दशक ९ एकक § ४९ (एकोणपन्नास)

- आता पाटीवर तुम्हांला खालीलप्रमाणे संख्या दिसेल-

- येथे एक गंमत दिसेल. ४ दशक ९ एकक- एकोणपन्नास (४९) या संख्येतील एककच्या घरात अजून एक एकक मिळवला तर काय तयार होईल?
- आता ४ दशक व १० एकक दिसतील. आपल्याला माहित आहे की एककच्या घरात १० झाले की त्यांचा गट्टा बांधायचा आणि तो दशकच्या घरात ठेवायचा. म्हणजेच दशकच्या घरात होतील ५ दशक व एककच्या घरात राहतील ० एकक
- ५ दशक ० एकक म्हणजेच ५० (पन्नास) हे समजून घ्या. फरशीवर मांडा. वाचा.

अंकांत व अक्षरांत लिहा. ते खालीलप्रमाणे दिसेल-

- आता ४९ ते ५० ची मांडणी, वाचन व लेखन खालीलप्रमाणे झाले का ते पाहा.

	दहाक ४	एकक ९	चार दहाक एक एकक	चाळीस एक	४९	एकेचाळीस
	४	२	चार दहाक दोन एकक	चाळीस दोन	४२	बेचाळीस
	४	३	चार दहाक तीन एकक	चाळीस तीन	४३	त्रेचाळीस
	४	४	चार दहाक चार एकक	चाळीस चार	४४	चव्वेचाळीस
	४	५	चार दहाक पाच एकक	चाळीस पाच	४५	पंचेचाळीस
	४	६	चार दहाक सहा एकक	चाळीस सहा	४६	सोहेचाळीस
	४	७	चार दहाक सात एकक	चाळीस सात	४७	सत्तेचाळीस
	४	८	चार दहाक आठ एकक	चाळीस आठ	४८	अदठेचाळीस
	४	९	चार दहाक नऊ एकक	चाळीस नऊ	४९	एकोणपन्नास
	५	०	पाच दहाक	पन्नास	५०	पन्नास

आता पाठ्यपुस्तकातील ४९ ते ५० या संख्यांचे तोरण तयार करा व पूर्ण करा.

लगतची अगोदरची संख्या, नंतरची संख्या, मधली संख्या हे प्रश्न पाठ्यपुस्तकातून सोडवा. हे प्रश्न सोडवताना साहित्याची मदत घेवून संख्या मांडा व नंतर सोडवा.

५९ ते ६० ची ओळख
[https://diksha.gov.in/pla
y/content/do_३९३०९३९](https://diksha.gov.in/pla
y/content/do_३९३०९३९)

आठवडा क्रमांक २
५९ ते ६० ची ओळख

- समान आकाराच्या काड्या जमा करा.

[८१४७९६८२०४८१२१६](#)

- आता दोन फरशा घेवू. त्यावर तुम्ही ५० पर्यंतच्या संख्या दशक व एककच्या मदतीने तयार करायला शिकलेल्याच आहेत.त्याप्रमाणे ५० पर्यंत संख्या तयार करून घ्या.
- तुम्हांला आता दशक घरात ५ दशक दिसतील व एककच्या घरात ० एकक दिसतील. याचाच अर्थ ५० म्हणजे ५ दशक व ० एकक.
- आता एककच्या घरात एक सुटा ठेवा. तुम्हांला ५ दशक व १ एकक दिसेल. म्हणा- ५ दशक १ एकक एकावन्न.(५१).
- आता एकावन्न ही संख्या लिहा. त्यासाठी एककच्या घरात १ एककखाली १ ही संख्या लिहा व ५ दशकखाली ५ ही संख्या लिहा.
५ दशक १ एकक- ५१ (एकावन्न)
- आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ५ दशक २ एकक- म्हणा बावन्न
५ दशक २ एकक § ५२ (बावन्न)
- आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ५ दशक ३ एकक- म्हणा त्रेपन्न
५ दशक ३ एकक § ५३ (त्रेपन्न)
- आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ५ दशक ४ एकक- म्हणा चौपन्न
५ दशक ४ एकक § ५४ (चौपन्न)
- आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ५ दशक ५ एकक- म्हणा पंचावन्न
५ दशक ५ एकक § ५५ (पंचावन्न)
- आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ५ दशक ६ एकक- म्हणा

छप्पन्न

५ दशक ६ एकक § ५६ (छप्पन्न)

- आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ५ दशक ७ एकक- म्हणा सत्तावन्न

५ दशक ७ एकक § ५७ (सत्तावन्न)

- आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ५ दशक ८ एकक- म्हणा अठ्ठावन्न

५ दशक ८ एकक § ५८ (अठ्ठावन्न)

- आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ५ दशक ९ एकक- म्हणा एकोणसाठ

५ दशक ९ एकक § ५९ (एकोणसाठ)

- आता पाटीवर तुम्हांला खालीलप्रमाणे संख्या दिसेल-

- येथे एक गंमत दिसेल. ५ दशक ९ एकक- एकोणसाठ (५९) या संख्येतील एककच्या घरात अजून एक एकक मिळवला तर काय तयार होईल?
- आता ५ दशक व १० एकक दिसतील. आपल्याला माहित आहे की एककच्या घरात १० झाले की त्यांचा गट्टा बांधायचा आणि तो दशकच्या घरात ठेवायचा. म्हणजेच दशकच्या घरात होतील ६ दशक व एककच्या घरात राहतील ० एकक
- ६ दशक ० एकक म्हणजेच ६० (साठ) हे समजून घ्या. फरशीवर मांडा. वाचा. अंकांत व अक्षरांत लिहा. ते खालीलप्रमाणे दिसेल-

- आता ५१ ते ६० ची मांडणी, वाचन व लेखन खालीलप्रमाणे झाले का ते पाहा.

दशक	एकक	पाच दशक	पन्नास	५१	एकावन्न
५	१	एक एकक	एक	५१	एकावन्न
५	२	पाच दशक दोन एकक	पन्नास दोन	५२	बावन्न
५	३	पाच दशक तीन एकक	पन्नास तीन	५३	त्रेपन्न
५	४	पाच दशक चार एकक	पन्नास चार	५४	चौपन्न
५	५	पाच दशक पाच एकक	पन्नास पाच	५५	पंचावन्न
५	६	पाच दशक सहा एकक	पन्नास सहा	५६	छपन्न
५	७	पाच दशक सात एकक	पन्नास सात	५७	सत्तावन्न
५	८	पाच दशक आठ एकक	पन्नास आठ	५८	अठ्ठावन्न
५	९	पाच दशक नऊ एकक	पन्नास नऊ	५९	एकोणसाठ
६	०	सहा दशक	साठ	६०	साठ

आता पाठ्यपुस्तकातील ५१ ते ६० या संख्यांचे तोरण तयार करा व पूर्ण करा.

लगतची अगोदरची संख्या, नंतरची संख्या, मधली संख्या हे प्रश्न पाठ्यपुस्तकातून सोडवा. हे प्रश्न सोडवताना साहित्याची मदत घेवून संख्या मांडा व नंतर सोडवा.

६१ ते ७० ओळख व लेखन
https://diksha.gov.in/play/content/do_3930939_८१५०९७३०३०४११४३

६१ ते ७० ची ओळख

- समान आकाराच्या काड्या जमा करा.
- आता दोन फरशा घेवू. त्यावर तुम्ही ६० पर्यंतच्या संख्या दशक व एककच्या मदतीने तयार करायला शिकलेल्याच आहेत. त्याप्रमाणे ६० पर्यंत संख्या तयार करून घ्या.
- तुम्हांला आता दशक घरात ६ दशक दिसतील व एककच्या घरात ० एकक

		<p>दिसतील. याचाच अर्थ ६० म्हणजे ६ दशक व ० एकक.</p> <ul style="list-style-type: none"> • आता एककच्या घरात एक सुटा ठेवा. तुम्हांला ६ दशक व १ एकक दिसेल. म्हणा- ६ दशक १ एकक एकासष्ट.(६१). • आता एकासष्ट ही संख्या लिहा. त्यासाठी एककच्या घरात १ एककखाली १ ही संख्या लिहा व ६ दशकखाली ६ ही संख्या लिहा. ६ दशक १ एकक- ६१ (एकासष्ट) • आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ६ दशक २ एकक- म्हणा बासष्ट ६ दशक २ एकक § ६२ (बासष्ट) • आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ६ दशक ३ एकक- म्हणा त्रेसष्ट ६ दशक ३ एकक § ६३ (त्रेसष्ट) • आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ६ दशक ४ एकक- म्हणा चौसष्ट ६ दशक ४ एकक § ६४ (चौसष्ट) • आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ६ दशक ५ एकक- म्हणा पासष्ट ६ दशक ५ एकक § ६५ (पासष्ट) • आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ६ दशक ६ एकक- म्हणा सहासष्ट ६ दशक ६ एकक § ६६ (सहासष्ट) • आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ६ दशक ७ एकक- म्हणा सदुसष्ट
--	--	--

६ दशक ७ एकक ऽ ६७ (सदुसष्ट)

- आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ६ दशक ८ एकक- म्हणा अडुसष्ट

६ दशक ८ एकक ऽ ६८ (अडुसष्ट)

- आता याप्रमाणे आणखी एक एकक मिळवा.होतील ६ दशक ९ एकक- म्हणा एकोणसत्तर

६ दशक ९ एकक ऽ ६९ (एकोणसत्तर)

- आता पाटीवर तुम्हांला खालीलप्रमाणे संख्या दिसेल-

- येथे एक गंमत दिसेल. ६ दशक ९ एकक- एकोणसत्तर (६९) या संख्येतील एककच्या घरात अजून एक एकक मिळवला तर काय तयार होईल?
- आता ६ दशक व १० एकक दिसतील. आपल्याला माहित आहे की एककच्या घरात १० झाले की त्यांचा गट्टा बांधायचा आणि तो दशकच्या घरात ठेवायचा. म्हणजेच दशकच्या घरात होतील ७ दशक व एककच्या घरात राहतील ० एकक
- ७ दशक ० एकक म्हणजेच ७० (सत्तर) हे समजून घ्या. फरशीवर मांडा. वाचा. अंकांत व अक्षरांत लिहा. ते खालीलप्रमाणे दिसेल-

- आता ६९ ते ७० ची मांडणी, वाचन व लेखन खालीलप्रमाणे झाले का ते पाहा.

		<table border="1"> <tbody> <tr> <td></td> <td>दशक</td> <td>एकक</td> <td>सहा दशक</td> <td>साठ</td> <td>६१</td> <td>एकसष्ट</td> </tr> <tr> <td></td> <td>६</td> <td>१</td> <td>एक एकक</td> <td>एक</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>६</td> <td>२</td> <td>सहा दशक दोन एकक</td> <td>साठ दोन</td> <td>६२</td> <td>बासष्ट</td> </tr> <tr> <td></td> <td>६</td> <td>३</td> <td>सहा दशक तीन एकक</td> <td>साठ तीन</td> <td>६३</td> <td>त्रेसष्ट</td> </tr> <tr> <td></td> <td>६</td> <td>४</td> <td>सहा दशक चार एकक</td> <td>साठ चार</td> <td>६४</td> <td>चौसष्ट</td> </tr> <tr> <td></td> <td>६</td> <td>५</td> <td>सहा दशक पाच एकक</td> <td>साठ पाच</td> <td>६५</td> <td>पासष्ट</td> </tr> <tr> <td></td> <td>६</td> <td>६</td> <td>सहा दशक सहा एकक</td> <td>साठ सहा</td> <td>६६</td> <td>सहासष्ट</td> </tr> <tr> <td></td> <td>६</td> <td>७</td> <td>सहा दशक सात एकक</td> <td>साठ सात</td> <td>६७</td> <td>सदुसष्ट</td> </tr> <tr> <td></td> <td>६</td> <td>८</td> <td>सहा दशक आठ एकक</td> <td>साठ आठ</td> <td>६८</td> <td>अडुसष्ट</td> </tr> <tr> <td></td> <td>६</td> <td>९</td> <td>सहा दशक नऊ एकक</td> <td>साठ नऊ</td> <td>६९</td> <td>एकोसत्तर</td> </tr> <tr> <td></td> <td>७</td> <td>०</td> <td>सात दशक</td> <td>सत्तर</td> <td>७०</td> <td>सत्तर</td> </tr> </tbody> </table>		दशक	एकक	सहा दशक	साठ	६१	एकसष्ट		६	१	एक एकक	एक				६	२	सहा दशक दोन एकक	साठ दोन	६२	बासष्ट		६	३	सहा दशक तीन एकक	साठ तीन	६३	त्रेसष्ट		६	४	सहा दशक चार एकक	साठ चार	६४	चौसष्ट		६	५	सहा दशक पाच एकक	साठ पाच	६५	पासष्ट		६	६	सहा दशक सहा एकक	साठ सहा	६६	सहासष्ट		६	७	सहा दशक सात एकक	साठ सात	६७	सदुसष्ट		६	८	सहा दशक आठ एकक	साठ आठ	६८	अडुसष्ट		६	९	सहा दशक नऊ एकक	साठ नऊ	६९	एकोसत्तर		७	०	सात दशक	सत्तर	७०	सत्तर	
	दशक	एकक	सहा दशक	साठ	६१	एकसष्ट																																																																										
	६	१	एक एकक	एक																																																																												
	६	२	सहा दशक दोन एकक	साठ दोन	६२	बासष्ट																																																																										
	६	३	सहा दशक तीन एकक	साठ तीन	६३	त्रेसष्ट																																																																										
	६	४	सहा दशक चार एकक	साठ चार	६४	चौसष्ट																																																																										
	६	५	सहा दशक पाच एकक	साठ पाच	६५	पासष्ट																																																																										
	६	६	सहा दशक सहा एकक	साठ सहा	६६	सहासष्ट																																																																										
	६	७	सहा दशक सात एकक	साठ सात	६७	सदुसष्ट																																																																										
	६	८	सहा दशक आठ एकक	साठ आठ	६८	अडुसष्ट																																																																										
	६	९	सहा दशक नऊ एकक	साठ नऊ	६९	एकोसत्तर																																																																										
	७	०	सात दशक	सत्तर	७०	सत्तर																																																																										
		<p>आता पाठ्यपुस्तकातील ६१ ते ७० या संख्यांचे तोरण तयार करा व पूर्ण करा.</p> <p>लगतची अगोदरची संख्या, नंतरची संख्या, मधली संख्या हे प्रश्न पाठ्यपुस्तकातून सोडवा. हे प्रश्न सोडवताना साहित्याची मदत घेवून संख्या मांडा व नंतर सोडवा.</p>																																																																														
	<p>७१ ते ८० ओळख व लेखन https://diksha.gov.in/playlist/content/do_३१३०१३९८१५३७१२४३५२१२०७</p>	<p>आठवडा क्रमांक ३ ७१ ते ८०</p> <ul style="list-style-type: none"> वरीलप्रमाणेच साहित्य वापरून ७० च्या नंतर दशक व एककच्या घरात कसा बदल होतो ते करून पाहा. त्यावरून ७१, ७२, ७३, ७४, ७९ पर्यंत जा. 																																																																														

- ७९ नंतर एककच्या घरात अजून एकक ठेवला की होतील १० एकक. आता त्यांचा गट्टा बांधून दशक तयार करा व तो दशकच्या घरात नेऊन ठेवा. येथे आता तुम्हाला ८ दशक व ० एकक दिसतील.
- ८ दशक ० एकक म्हणजेच ८० (ऐंशी).
- आता ७१ ते ८० खालीलप्रमाणे दिसतात का ते पाहा.

	दशक	एकक	सात दशक	सत्तर	७९	एकाहत्तर
	७	९	एक एकक	एक		
	७	२	सात दशक दोन एकक	सत्तर दोन	७२	बाहत्तर
	७	३	सात दशक तीन एकक	सत्तर तीन	७३	त्र्याहत्तर
	७	४	सात दशक चार एकक	सत्तर चार	७४	चौऱ्याहत्तर
	७	५	सात दशक पाच एकक	सत्तर पाच	७५	पंचाहत्तर
	७	६	सात दशक सहा एकक	सत्तर सहा	७६	शाहत्तर
	७	७	सात दशक सात एकक	सत्तर सात	७७	सत्त्याहत्तर
	७	८	सात दशक आठ एकक	सत्तर आठ	७८	अठ्ठ्याहत्तर
	७	९	सात दशक नऊ एकक	सत्तर नऊ	७९	एकोणऐंशी
	८	०	आठ दशक	ऐंशी	८०	ऐंशी

आता पाठ्यपुस्तकातील ७१ ते

८० या संख्यांचे तोरण तयार करा व पूर्ण करा.

लगतची अगोदरची संख्या, नंतरची संख्या, मधली संख्या हे प्रश्न पाठ्यपुस्तकातून

सोडवा. हे प्रश्न सोडवताना साहित्याची मदत घेवून संख्या मांडा व नंतर सोडवा.

८१ ते ९० ची ओळख व लेखन

https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०१३९८१५६४६२४८९६१२०८

८१ ते ९० ची ओळख

- वरीलप्रमाणेच साहित्य वापरून ८० च्या नंतर दशक व एककच्या घरात कसा बदल होतो ते करून पाहा. त्यावरून ८१, ८२, ८३, ८४,..... ८९ पर्यंत जा.
- ८९ नंतर एककच्या घरात अजून एकक ठेवला की होतील १० एकक. आता त्यांचा गट्टा बांधून दशक तयार करा व तो दशकच्या घरात नेऊन ठेवा. येथे आता तुम्हाला ९ दशक व ० एकक दिसतील.
- ९ दशक ० एकक म्हणजेच ९० (नव्वद).
- आता ८१ ते ९० खालीलप्रमाणे दिसतात का ते पाहा.

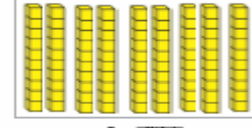
	दशक	एकक	आठ दशक एक एकक	ऐंशी एक	८१	एव्हाऐंशी
	८	२	आठ दशक दोन एकक	ऐंशी दोन	८२	द्व्याऐंशी
	८	३	आठ दशक तीन एकक	ऐंशी तीन	८३	त्रयाऐंशी
	८	४	आठ दशक चार एकक	ऐंशी चार	८४	चौऱ्याऐंशी
	८	५	आठ दशक पाच एकक	ऐंशी पाच	८५	पंच्याऐंशी
	८	६	आठ दशक सहा एकक	ऐंशी सहा	८६	शाऐंशी
	८	७	आठ दशक सात एकक	ऐंशी सात	८७	सत्त्वाऐंशी
	८	८	आठ दशक आठ एकक	ऐंशी आठ	८८	अठ्ठ्याऐंशी
	८	९	आठ दशक नऊ एकक	ऐंशी नऊ	८९	एकोणनव्वद
	९	०	नऊ दशक	नव्वद नव्वद	९०	नव्वद

		<p>आता पाठ्यपुस्तकातील ८१ ते ९० या संख्यांचे तोरण तयार करा व पूर्ण करा.</p> <p>लगतची अगोदरची संख्या, नंतरची संख्या, मधली संख्या हे प्रश्न पाठ्यपुस्तकातून सोडवा. हे प्रश्न सोडवताना साहित्याची मदत घेवून संख्या मांडा व नंतर सोडवा.</p>
--	--	---

	<p>११ ते १९ ची ओळख व लेखन</p> <p>https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०१३९८१५९५२८७५२१२३९</p> <p>https://diksha.gov.in/play/content/do_३१२५८५४२३८८९८५८५६०११५८०५</p> <p>शतकाची ओळख</p> <p>https://diksha.gov.in/play/content/do_३१३०१३९८१६२३४६८०३२१२०७</p>	<p>आठवडा क्रमांक ४</p> <p>११ ते १९ ची ओळख व लेखन तसेच शतकाची ओळख</p> <ul style="list-style-type: none">वरीलप्रमाणेच साहित्य वापरून १० च्या नंतर दशक व एककच्या घरात कसा बदल होतो ते करून पाहा. त्यावरून ११, १२, १३, १४, १९ पर्यंत जा.१९ नंतर एककच्या घरात अजून एकक ठेवला की होतील १० एकक. आता त्यांचा गट्टा बांधून दशक तयार करा व तो दशकच्या घरात नेऊन ठेवा. येथे आता तुम्हाला १० दशक व ० एकक दिसतील.आता १० दशक झाले आणि एककच्या घरात ० एकक झाले.परंतु दशकच्या घरातही आता १० झाले म्हणून आपण १० दशकांचा गट्टा बांधू आणि दशकच्या घराच्या डावीकडे आणखी एक नवीन घर तयार करू व त्या १० चा गट्टा नवीन घरात ठेवू. या घराला शंभराचे म्हणजेच शतकाचे घर म्हणू.आता शतकच्या घरात १ गट्टा, दशकच्या घरात ० दशक व एककच्या घरात ० एकक म्हणजेच तीन घरे असलेली तीन अंकी संख्या बनली. तिला आपण म्हणू १०० (शंभर)शंभर कसे तयार झाले ते खाली पाहा.
--	--	---

९९ + १ किती होतात ? ते कसे लिहायचे ?

$$९९ = ९ \text{ दशक} + ९ \text{ एकक}$$

९ दशक

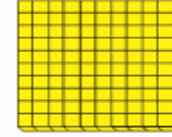
९ एकक

१ एकक

नऊपेक्षा मोठा अंक नाही. एककाच्या घरात १० एकक जमले की, त्यांचा एक गडूटा बांधून डावीकडे दशकाच्या घरात नेऊ.

$$९९ + १ = \begin{array}{|c|} \hline \text{९ दशक} \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|} \hline \text{१ दशक} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|} \hline \text{१० दशक} \\ \hline \end{array}$$

आता दशकाच्या घरात दहा दशक झाले. दहा दशकांचा मोठा गडूटा बांधून डावीकडे शतकाच्या घरात ठेवू. या मोठ्या गडूट्याचे नाव 'शतक'. 'शतक' म्हणजे शंभर

१ शतक

शून्य दशक

शून्य एकक

शतक	दशक	एकक
१	०	०

यात एक शतक, शून्य दशक आणि शून्य एकक आहेत. म्हणून 'शंभर' हे '१००' असे लिहितात.

आता

९९ ते १०० या संख्यांचे तोरण तयार करा व पूर्ण करा.

लगतची अगोदरची संख्या, नंतरची संख्या, मधली संख्या हे प्रश्न पाठ्यपुस्तकातून सोडवा. हे प्रश्न सोडवताना साहित्याची मदत घेवून संख्या मांडा व नंतर सोडवा.

पाठ्यपुस्तकातील

इयत्ता पहिली

माहे – सप्टेंबर

विषय : इंग्रजी

विषय	कालावधी	पाठाचे नाव	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
Month : September 2020					
English	Week 1	3.4 Happy Birthday	01.17.04 Sings / Recites poems / rhymes with Proper rhythm and actions. 01.17.15 Enjoys rhymes, songs and poems. 01.17.08 Listens to English words, greetings, polite forms of expression, simple sentences and responds in English or mother tongue.	https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_31260042817749811223088 https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_3130143210311843841322	<ul style="list-style-type: none">● Listen and repeat the song.● Sing the song and enact.

		- -	01.17.03 Differentiates between small and Capital letters in print.		(As per revised syllabus Only for self-study - Not for assessment) <ul style="list-style-type: none"> ● Colour the words to make a Birthday greeting card.
		- -	01.17.01 Learns and names English words for familiar objects and pictures. 01.17.19 Associates words with pictures.		<ul style="list-style-type: none"> ● Look at the picture, listen the name and repeat.
		- -	01.17.13 Identifies different shapes. 01.17.14 Counts numbers up to 10.		(As per revised syllabus Only for self-study - Not for assessment) <ul style="list-style-type: none"> ● Trace the dots and complete the shapes. ● Colour the shape with English beautiful colours. ● Tell the name of the shape. ● Count them all
	Week 2	3.5 My Fruit Basket	01.17.01 Learns and names English words for familiar objects and pictures. 01.17.19 Associates words with	https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_31260042818294579213013	<ul style="list-style-type: none"> ● Look at the picture and tell the names of fruits in your mother tongue.

English		<p>pictures. 01.17.09 Speaks about self / situations / Pictures in English.</p>		<ul style="list-style-type: none"> ● Listen the names of fruits in video and repeat and learn.
	- -	<p>01.17.05 Listens and gives appropriate verbal /non-verbal responses. 01.17.08 Listens to English words, greetings, polite forms of expression, simple sentences and responds in English or mother tongue. 01.17.18 Narrates / Enacts a familiar story or event.</p>		<p>(As per revised syllabus Only for self-study - Not for assessment)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Listen to the dialogue and repeat after the video ● Talk to your brothers/ sisters, parents, friends.
	- -	<p>01.17.01 Learns and names English words for familiar objects and pictures. 01.17.09 Speaks about self / situations / pictures in English. 01.17.10 Uses nouns such as 'boy', 'sun' and prepositions like 'in', 'on', 'under' etc.</p>	<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_3130143213031997441323</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Look at the picture and tell what you saw in your mother tongue. ● Listen to the video describing the picture and repeat. ● Now describe the picture in English

English	Week 3	3.6 Have Fun with Animals	01.17.01 Learns and names English words for familiar objects and pictures. 01.17.13 Identifies different shapes. 01.17.19 Associates words with pictures.	https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_31260042818840166423089 https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_3130143214534574081180	(As per revised syllabus Only for self-study - Not for assessment) ● Join the dots, colour the picture and tell what it is.
		3.7 Let's Know New Words	01.17.01 Learns and names English words for familiar objects and pictures. alphabet and their sounds correctly. 01.17.19 Associates words with pictures.	https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_3122484917142241282552 https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_3130143213220003841245	● Look at the picture and listen their names. ● Repeat and learn.
		- -	01.17.02 Recognizes / Identifies letters of the alphabet and their sounds correctly. 01.17.05 Listens and gives appropriate verbal /non-verbal responses.	https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_3130143213941882881289	● Listen to the sentences carefully, identify the repeated sound. ● Find the correct picture related to every sentence
English	Week 4	3.7 Let's Know New Words		https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_3130143215355248641255	● Trace the dots and identify the alphabets. (l, h, r, s) ● Read the alphabet aloud and copy them in the notebook.

		- -	01.17.11 Writes simple words like 'fan', 'hen', 'rat', etc.		<ul style="list-style-type: none"> ● Look at the picture and listen its name from video ● Put your finger on the picture and tell its name. ● Copy them in the notebook.
		- -	<p>01.17.05 Listens and gives appropriate verbal / non-verbal responses.</p> <p>01.17.07 Carries out simple instructions, commands and acts accordingly.</p> <p>01.17.16 Responds appropriately to commands given by teachers etc.</p>		<ul style="list-style-type: none"> ● Look at the pictures and tell the actions in your mother tongue. ● Listen the action words for these pictures in English and repeat them. ● Listen to the action words and do the actions.
Month : October 2020					
English	Week 1	UNIT FOUR 4.1 Clap your hands	<p>01.17.04 Sings / Recites poems / rhymes with proper rhythm and actions.</p> <p>01.17.15 Enjoys rhymes, songs and poems.</p> <p>01.17.19 Associates words with pictures.</p>	<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_312523192122802176215237</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_3130143213327073281276</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Listen the song and enjoy the rhythm ● Sing the song with actions.

		- -	<p>01.17.05 Listens and gives appropriate verbal /non-verbal responses.</p> <p>01.17.07 Carries out simple instructions, commands and acts accordingly.</p> <p>01.17.16 Responds appropriately to commands given by teachers etc.</p>		<ul style="list-style-type: none"> ● Listen the instructions, watch the video for actions. ● Listen to the instructions and do the proper actions.
	4.2 The Game of Addition	- -	<p>01.17.08 Listens to English words, greetings, polite forms of expression, simple sentences and responds in English or mother tongue.</p> <p>01.17.17 Uses stock expressions in face to face interactions.</p> <p>01.17.09 Speaks about self / situations /pictures in English.</p>	<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_312604613536432128112845</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_3130143213542440961287</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Look at the picture ● Listen the dialogue carefully and repeat. ● Use the dialogue and talk with your brother/ sister/ parent or friends.
					<ul style="list-style-type: none"> ● Look at the pictures, Listen to the sentences and speak the sentences.

English	Week 2	4.3 Row, row, row your boat	<p>01.17.04 Sings / Recites poems / rhymes with proper rhythm and actions.</p> <p>01.17.01 Learns and names English words for familiar objects and pictures.</p> <p>01.17.11 Writes simple words like 'fan', 'hen', 'rat', etc.</p>	<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_31260042820339302423091</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_3130143213649510401324</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Listen the song in the video. ● Look at the words in the textbook and listen them in video. ● Read the words from the textbook. ● Copy the words in the notebook
		4.4 Let's Speak	<p>01.17.05 Listens and gives appropriate verbal / Non-verbal responses.</p> <p>01.17.08 Listens to English words, greetings, polite forms of expression, simple sentences and responds in English or mother tongue.</p> <p>01.17.17 Uses stock expressions in face to face interactions.</p>	<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_31223153714245632014335</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_31223153369822003214330</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_3130143213749125121288</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Look at the picture and listen the sentences. ● Speak the sentences with your partner.

English	Week 3	4.5 Story Time – 1 Two Silly Goats	01.17.06 Understands the sequence of events and stories in simple narration. 01.17.12 Listens and enjoys fables and short stories. 01.17.18 Narrates / Enacts a familiar story or event.	https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_31260042821189632023092	<ul style="list-style-type: none"> ● Look at the pictures and tell the story in your mother tongue ● Watch the video and listen the story in English ● Repeat the story with the actions and the expressions.
		4.5 Story Time – 1 Two Wise Goats	01.17.06 Understands the sequence of events and stories in simple narration. 01.17.12 Listens and enjoys fables and short stories. 01.17.18 Narrates / Enacts a familiar story or event.	https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_312604613780357120218987	<ul style="list-style-type: none"> ● Look at the pictures and tell the story in your mother tongue ● Watch the video and listen the story in English ● Repeat the story with the actions and the expressions.
English	Week 4	4.6 Let's Know New Words	01.17.01 Learns and names English words for familiar objects and pictures. 01.17.02 Recognizes / Identifies letters of the alphabet and their sounds correctly.	https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_31223375111039385615100 https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_31223376206333542421320	<ul style="list-style-type: none"> ● Look at the picture and listen their names. ● Trace the dots and identify the alphabet. (a, e, I, o, u) ● Read the letters of alphabet aloud and copy them in the

					notebook.
		4.7 Odd Man Out	<p>01.17.01 Learns and names English words for familiar objects and pictures.</p> <p>01.17.02 Recognizes / Identifies letters of the alphabet and their sounds correctly.</p> <p>01.17.11 Writes simple words like 'fan', 'hen', 'rat', etc.</p>	<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_31223166010193510414428</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_31223166136184832014429</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_3130143214107361281332</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Look at the pictures and listen the words. ● Repeat and read the words loudly. ● Find the words beginning with different sound and circle it. ● Write the words in the notebook and circle the odd word.
Month: November 2020					
English	Week 1	<p>UNIT FIVE</p> <p>5.1 Number Song</p> <p>- -</p>	<p>01.17.04 Sings / Recites poems / rhymes with proper rhythm and actions.</p> <p>01.17.15 Enjoys rhymes, songs and poems.</p> <p>01.17.05 Listens and gives appropriate verbal /</p>	<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_31260042822077644813015</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_3130143214261780481241</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Listen the song from the video ● Sing the song with actions ● Look at picture and count the flowers. ● Listen to the video and repeat the English numbers.

			non-verbal responses. 01.17.14 Counts numbers up to 10.		<ul style="list-style-type: none"> ● Count the flowers using English numbers.
English	Week 2	5.2 One and Many	01.17.01 Learns and names English words for familiar objects and pictures. 01.17.14 Counts numbers up to 10. 01.17.19 Associates words with pictures.	https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_31260042822624870413016	<ul style="list-style-type: none"> ● Look at the pictures, tell their names and count them. ● Put your finger on the phrases, listen them in the video and repeat. ● Read the phrases again.
			01.17.01 Learns and names English words for familiar objects and pictures. 01.17.09 Speaks about self / situations / pictures in English. 01.17.14 Counts numbers up to 10.	https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=do_3130143214796144641325	<ul style="list-style-type: none"> ● Look at the picture and tell what you see in the picture. ● Listen the questions in the video and repeat. ● Count the pictures and write in the proper boxes. ● .
English	Week 3	5.3 My Grandfather had	01.17.04 Sings / Recites poems / rhymes with	https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId	<ul style="list-style-type: none"> ● Listen the song in video.

		a farm	<p>proper rhythm and actions.</p> <p>01.17.15 Enjoys rhymes, songs and poems.</p>	<p>=do_3122316339983400962625</p> <p>https://diksa.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=_do_31260042823368704023093</p> <p>https://diksa.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=_do_3130143214928773121333</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Sing after the video with actions ● Tell which animals are mentioned in the song and what sound do they make, for ex. Dogs: Bow-wow
English	Week 4	5.4 Look, listen and say	<p>01.17.01 Learns and names English words for familiar objects and pictures.</p> <p>01.17.09 Speaks about self / situations / pictures in English.</p> <p>01.17.19 Associates words with pictures.</p>	<p>https://diksa.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=_do_30031115</p> <p>https://diksa.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=_do_31223376251222425621321</p> <p>https://diksa.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId=_do_312604614049210368218988</p> <p>https://diksa.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Look at the picture and tell in your mother tongue. ● Listen the proper words in English and repeat them. ● Keep your finger on each picture and tell its name in English

				<u>=do_312604614520184832112846</u>	
				<u>https://diksha.gov.in/play/collection/do_31260522985846374426451?contentId</u>	
				<u>=do_312604615982039040112849</u>	